

Maskarna trivs bra i den tidigare gräsmattan som grävts upp för att bli ett av skolans två trädgårdsland.

Eleverna i klass 3-4 tar ut plantorna en kvart varje dag för avhärdning. På bilden eleven Oisín Dinker och klasslärare Ragnhild Stolt.

Här odlar eleverna sin egen mat

Uppsala Waldorfskola i Hågaby har fått bidrag för att bygga upp en skolträdgård som ska försörja skolan med frukt och grönt. Nu satsar de på utomhuspedagogik och har odling på schemat.

Text och bild: EMELIE HÖBERG

Från klassrummet hämtar eleverna ivrigt mjölkkartongerna där de för några veckor sedan sådde diverse frön. Majs, tomat, chili och paprika ser ut att vara favoriterna, någon böna skyntas också. I dag står avhärdning och grävning på schemat.

Eleverna ger plantorna mer jord och vatten, samtidigt som Henrik Andersson, odlingspedagog, trädgårdsmästare och projektledare för skolträdgården på Uppsala Waldorfskola, berättar för klass 3-4 varför plantorna ska tas ut en stund varje dag.

– Det är första terminen de odlar. I vintras hade vi ett par uppstartstillfällen med provsmakning av grönsaker. Nu har de själva fått välja vilka frön de vill så, säger Henrik Andersson.

Uppsala Waldorfskola fick nyligen ett LEADER-bidrag på 2,3 miljoner kronor för att bygga upp en

skolträdgård, vilket ska bli en del av den kommande utomhuspedagogik som skolan ska introducera. Tanken är att odling på schemat ska öka elevernas förståelse för var maten kommer från och höja deras generella miljömedvetande.

Storskalig skolträdgård

– Inom Waldorf-pedagogiken finns en stark odlings-tradition, och eleverna har odlat sedan de var små. Men det var i mindre format, nu får vi möjlighet att sätta igång en storskalig skolträdgård, säger Ragnhild Stolt, klasslärare för årskurs 3-4.

Just nu pågår en lektion i naturorientering, som anpassats till skolträdgården.

– I svenskan skriver vi loggbok efter varje odlings-tillfälle. Matematikläraren lär ut procent på hur många frön som grott, och på bildlektionerna kan vi måla växter. Odling går att implementera i alla ämnen, säger hon.

Ett av målen med projektet är att skolan ska bli självförsörjande på frukt och grönsaker inom en tre-årsperiod, och till hösten hoppas de kunna producera hälften av det gröna årsbehovet.

– Vi satsar stort på kopplingen till köket. Alla grönsaker som skolträdgården producerar går direkt dit.

»Odling går att implementera i alla ämnen.«

Odlingspedagog Henrik Andersson förbereder eleverna för dagens grävarbete.

Skräpet som Signe Simm och hennes klasskamrater hittar i backen slängs i hinken.

Då kan vi ändra menyerna till mer näringsriktig, hållbar och smakrik mat. Poängen med projektet är att eleverna ska få ett ökat intresse för naturen och hållbarhetsfrågor, och förstå klimatets betydelse, säger Henrik Andersson.

Förutom att eleverna involveras i beslut om vad som ska odlas, tillfrågas även föräldrar och lärare. Men mest bestämmer kocken, som behöver lång framförhållning för matplaneringens skull.

– Det här ska vara ett gemensamt projekt, med delaktighet i alla moment. Jag frågar runt och hör efter med så många som möjligt vad de tycker om olika saker. Föräldrar har kommit med idéer, en vill till exempel ha en hel rad med grönkål och det ska vi testa.

Sedan kanske vi inte kan tillmötesgå alla önsningar, men delaktigheten är viktig. Vi vill skapa en mötesplats där samvaro och samarbete står i fokus, säger Henrik Andersson.

Hjälp av frivilliga

Han anordnar regelbundet arbetsdagar där frivilliga hjälper till att förbereda marken, så och vattna. På skolan finns två trädgårdsland och ett växthus. Henrik Andersson hoppas på att kunna täckodla en del för att minimera ogrärensning och vattenanvändning. En förutsättning är att det saknas mördarsniglar och Hågabys, där skolan ligger i utkanten av Uppsala, verkar än så länge klara sig undan dem.

– Mycket får vi experimentera oss fram till. Visar det sig att mördarsniglarna kommer måste vi tänka om, säger han.

Eleverna har hunnit ställa tillbaka sina sådder och är i full färd med att förbereda ett av landen genom att gräva och plocka bort de grästuvor som blev kvar sedan marken i höstas plöjdes upp.

– Det roligaste är att se när det växer, och när man får äta. Det tråkigaste är att vänta på att det ska växa, säger Oisín Dinker, elev i klass 3–4.

Hans klasskamrater Simon Backlund och Josef Svanström håller med, när de med fullt fokus slänger skräp och räddar maskar de hittar i jorden.

– Vad gäller odlingsmetoder tittar vi bland annat på hur andra skolor, till exempel Umeå och Lunds Waldorfskolor, har gjort. Vi siktar inte på en grävfri odling, utan tänker till en början bearbeta jorden med hjälp av grävning för att få till strukturen. Men vi får se hur det blir sedan. Vi testar oss fram, säger Henrik Andersson. 🌱